

Нетарифні бар'єри: забезпечення недискримінаційності та прозорості

Ігор Бураковський

Інститут економічних досліджень та політичних
консультацій

27 березня 2012 року

СОТ: прозорість як засадничий принцип торговельної політики

Прозорість: ступінь відкритості та передбачуваності торгової політики та практика, та процесу їх вироблення.

Моніторинг торговельної політики: принципи та методи

1. Зрозумілість торговельної політики (Огляди торговельної політики)
2. “Активна” прозорість (огляди в межах комітетів, проблем, тощо)
3. Юридичні суперечки з участю третьої сторони (система врегулювання торговельних суперечок).

СОТ: правила прозорості

Зобов'язання членів СОТ:

- оприлюднювати норми та правила, що стосуються торгівлі;
- створювати та підтримувати діяльність установ, які можуть переглядати адміністративні рішення, що впливають на торгівлю;
- відповідати на запити інших членів;
- повідомляти про зміни у торговельній політиці.

Оприлюднення має здійснюватись завчасно:

- достатньо часу для зацікавлених сторін для ознайомлення до вступу рішення в силу;
- достатньо часу для коментарів та підготовки до використання нових можливостей.

ТБТ: особлива увага

ТБТ сьогодні – ускладнення, значні масштаби поширення, нові формати (добровільні стандарти, тощо)

Підхід СОТ:

Технічні норми та стандарти, тестування та сертифікація не повинні створювати зайвих перешкод у торгівлі.

Країни мають право встановлювати захист на рівні, який вони вважають за потрібне.

Заклик до використання міжнародних стандартів, де це необхідно, але відсутність вимоги до країн змінити свої рівні захисту внаслідок стандартизації.

Угода СОТ стосується процесів обробки та методів виробництва, які визначають характеристики самого продукту.

Кодекс добросовісної практики з питань підготовки, прийняття і застосування стандартів

Джерело інформації щодо ТБТ:

WTO TBT Information Management System
(<http://tbtime.wto.org/Default.aspx?Lang=0>)

Технічні бар'єри в торгівлі: як їх трактує ЄС

Технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ) –

- **обов'язкові технічні регламенти та добровільні стандарти**, що визначають такі специфічні характеристики, які повинен мати продукт (розмір, форма, дизайн, маркування/ позначення/упаковка, функціональність та продуктивність).
- **конкретні процедури**, які використовуються для перевірки, чи відповідає продукт цим вимогам (процедури оцінки відповідності – процедури тестування продукту, інспекція та сертифікація).

Мета: законне бажання уряду захистити здоров'я та безпеки людей, навколишнє середовище, убезпечити споживачів від введення в оману, тощо.

Експортери ЄС: ТБТ сьогодні є важливою проблемою

ЄС та ТБТ

Позиція щодо ТБТ в цілому:

- 1) **сприяння експорту виробників ЄС** за рахунок скорочення технічних бар'єрів, які необґрунтовано обмежують торгівлю на світових ринках.
- 2) **ЄК аналізує законодавчі пропозиції членів СОТ** на відповідність Угоді по ТБТ і використовує всі засоби для усунення непотрібних бар'єрів та поліпшення доступу до ринків європейських експортерів.

Позиція щодо ТБТ в СОТ:

- 1) **Досягнення більшої узгодженості** за рахунок більш широкого використання міжнародних стандартів;
- 2) **Більш широке запровадження ризик-орієнтованого підходу** до визначення того, які процедури оцінювання мають бути використані для оцінки відповідності продукції;
- 3) **Більш ефективне запровадження положення** щодо прозорості з тим, щоб забезпечити консультації з торговельним партнерами щодо регуляторних ініціатив, які можуть вплинути на торгівлю;
- 4) **Підвищення ефективності технічної допомоги** країнам, що розвиваються, в сфері ТБТ

ЄС: база даних щодо ТБТ

База даних ЄС щодо ТБТ (**TBT notifications database**) – збірник повідомлень щодо ТБТ по всіх країнах СОТ, галузям, та пов'язаних з повідомленнями документів (проект заходів ЄС, коментарі ЄС на повідомлення, отримані відповіді, тощо)

Оператор бази: DG Enterprise and Industry

Адреса:

[http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?
dspLang=en](http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?dspLang=en)

База санітарних та фітосанітарних вимог, що стосуються експорту

Sanitary and phitosanitary export database

Джерело:

http://madb.europa.eu/madb_barriers/indexPubli_sps.htm

Структура:

- 1) BY THIRD COUNTRY,
- 2) BY PRODUCT SECTION.
- 3) BY PRODUCT DESCRIPTION,
- 4) BY SPS MEASURE,
- 5) BY THIRD COUNTRY VS PRODUCT SECTION,
- 6) BY THIRD COUNTRY VS SPS MEASURE,
- 7) RESOLVED SPS PROBLEMS,
- 8) LAST UPDATES.

База даних щодо доступу до ринків

База даних щодо доступу до ринків (Market Access Database (MADB))

- **Забезпечення базової інформації** для європейських експортерів (імпортні мита, податки, вимоги щодо документації, тощо);
- **Перелік (реєстр)** усіх бар'єрів, з якими стикаються експортери з ЄС в окремих країнах та на окремих ринках (інформація для бізнесу та для політиків)
- **Інтерактивний засіб комунікації** між бізнесом та органами ЄС з відповідних питань

База даних щодо доступу до ринків: структура

- [APPLIED TARIFFS DATABASE](#)
- [EXPORTER'S GUIDE TO IMPORT FORMALITIES](#)
- [STATISTICAL DATABASE](#)
- [COMPLAINT REGISTER](#)
- [TRADE BARRIERS DATABASE](#)
- [SPS DATABASE](#)
- [TRADE BARRIERS REGULATION](#)
- [FREQUENTLY ASKED QUESTIONS](#)
- [USEFUL LINKS INCLUDING FOR SME](#)
- [USER GUIDE](#)

(Джерело:

<http://madb.europa.eu/mkaccdb2/indexPubli.htm>)

ЄС та ТБТ: напрямки взаємодії з іншими країнами

1. **Подача письмових зауважень згідно процедури нотифікації (Україна як адресат);**
2. **Постановка цього питання в Комітеті СОТ з ТБТ (Україна як учасник обговорення);**
3. **Спільно із зацікавленими сторонами (державами-членами, європейською промисловістю, технічними експертами) в рамках Партнерства щодо доступу до ринків збір інформації, пошук рішень і забезпечення скоординованого підходу (потенційні питання для України);**
4. **Двосторонні переговори з країнами в кожному конкретному випадку або в рамках Діалогів ЄС щодо питань регулювання (Україна як учасник);**
5. **Включення розділів про технічні бар'єри в торгівлі в усі угоди про вільну торгівлю, як сьогодні реалізує ЄС (Україна);**
6. **Ведення переговорів щодо угод про оцінку відповідності та визнання стандартів промислових виробів з відповідними країнами в рамках Європейського сусідства (Україна);**
7. **Забезпечення ефективної реалізації угод ЄС про взаємне визнання (Україна);**
8. **Надання технічної у сфері ТБТ країнам, що розвиваються (Україна).**

Стратегія ЄС щодо стандартів

Джерело: COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL AND THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE. A strategic vision for European standards: Moving forward to enhance and accelerate the sustainable growth of the European economy by 2020 Brussels, 1.6.2011 COM(2011) 311 final

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/standardization/com-2011-311_en.pdf

Технічне регулювання: новий підхід, глобальний підхід

Guide to the implementation of directives based on the New Approach and the Global Approach. **European Communities, 2000**

Джерело:

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/newapproach.htm>

Угоди про оцінку відповідності та визнання промислових виробів

Угоди про оцінку відповідності та визнання промислових виробів **Agreements on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products:**

Зміст: надання певних переваг участі у Внутрішньому ринку ЄС третім країнам, що межують з ЄС, в тих секторах, для яких технічні правила та стандарти були приведені у відповідність з європейськими.

Мета: полегшення доступу на ринок шляхом усунення технічних бар'єрів в торгівлі промисловими товарами.

Структура: рамкова угода та одного або кількох додатків, які містять перелік товарів, що підпадають під дію угоди, та механізми надання відповідних переваг.

Механізми:

- **визнання еквівалентності норм** технічного регулювання, стандартизації та оцінки відповідності промислового продукції, згідно яких діють еквівалентні правила в ЄС та у відповідних країнах;
- **взаємне визнання** промислової продукції, що відповідає вимогам, згідно яких вона законно перебуває на ринку однієї зі сторін.

Угоди про взаємне визнання

Угоди про взаємне визнання (Mutual Recognition Agreements)

Мета: забезпечення взаємного визнання торговими партнерами результати випробувань та обов'язкових сертифікатів для певних промислових продуктів.

Механізм: надання спеціально уповноваженим органам з оцінки відповідності (ООС) однієї країни права сертифікації продукції для доступу на ринок іншої країни відповідно до технічних вимог цієї країни.

Особливість: **Угоди не передбачають конвергенції регуляторних механізмів (за окремими винятками).**

Кожна країна, як і раніше має право, встановлювати свої власні правила/ стандарти, хоча партнери, очевидно, повинні мати більш менш сумісні поняття щодо тестування та визнання, та співставні або принаймні взаємоприйнятні системи сертифікації і технічну інфраструктуру.

ЄС: консультації з зацікавленими сторонами

Консультації з зацікавленими сторонами в сфері торгівлі (ЄК)

Приклад: Консультації з приводу ініціативи щодо доступу третіх країн до

ринку державних закупівель ЄС. Дата: 2011

Джерело: <http://trade.ec.europa.eu/consultations/>

Консультації з зацікавленими сторонами щодо окремих секторів (Directorate General Enterprise and Industry)

Приклади:

Консультації з питань додаткових положень щодо запровадження бензину класу Євро-5/6 і Euro VI. Дата: 2011

Консультації з питань підвищення ефективності розвитку внутрішнього ринку для автомобілів. Дата: 2010

Консультації з громадськістю з пропозицією про Рамкової постанови Європейського парламенту та Ради щодо єдиного підходу до питань, пов'язаних з виробництвом та експлуатацією дво- і триколісних транспортних засобів і квадроциклів. Дата: 2008

Джерело: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/index_en.htm

Проект «Торгівельна політика і практика в Україні» в рамках проекту "Інституційне співробітництво між Міністерством економічного розвитку і торгівлі України і Національною Радою торгівлі Швеції у сприянні Україні (відділу обробки запитів і нотифікацій України Департаменту співробітництва з СОТ та з питань торговельного захисту) у реалізації діяльності пов'язаної з імплементацією Угоди СОТ про технічні бар'єри в торгівлі"

Рейтарська 8/5А, 01034 Київ, Україна

Тел.. +38 044 278 63 42, Факс + 38 044 278 63 36

Інтернет: <http://www.ier.kiev.ua>

Email: institute@ier.kiev.ua

Міністерство економічного розвитку
і торгівлі України

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Sida

SWEDISH INTERNATIONAL
DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY

